

L'energia en l'horitzó del 2030

Ramon Folch
Ivan Capdevila

Antoni Oliva
Anna Moreso

L'energia en l'horitzó del 2030

Ramon Folch
Ivan Capdevila
i
Antoni Oliva
Anna Moreso

Biblioteca de Catalunya. Dades CIP:

L'Energia en l'horitzó del 2030

Bibliografia

I. Folch, Ramon (Folch i Guillèn) II. Institut Català d'Energia

1. Fonts d'energia _ Previsió 2. Fonts d'energia _ Catalunya _ Previsió 3.

Catalunya _ Política energètica

620.91(467.1)

Treball realitzat per:

ERF - Gestió i Comunicació Ambiental S.L.
(www.erf.es)

*L'Institut Català d'Energia no és fa responsable
de les opinions expressades pels autors de l'estudi.*

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball i Indústria

Edició: setembre 2005
Tiratge: 1.000 exemplars

Dipòsit legal: B-37159-2005
Disseny: Domènec Òrrit
Impressió: Inom, SA

Aquest llibre recull i amplia el contingut de l'informe "Prospectiva estratègica de l'energia en l'horitzó del 2030" encarregat el juny de 2004 per l'Institut Català de l'Energia (ICAEN) a ERF Gestió i Comunicació Ambiental S.L. i enllestit pel febrer de 2005. Compila i jerarquitzava informacions existents, d'acord amb els criteris i opcions de l'equip redactor, alhora que aporta algunes dades o formulacions enterament originals. Té caràcter de valoració sostenibilista i d'informació propositiva a l'ICAEN, que l'ha tinguda en compte a l'hora de formular el Pla de l'Energia a Catalunya 2006-2015.

Els autors volen agrair les informacions fornides pels propis responsables de l'ICAEN, en especial el seu director, Josep Isern, el seu sotsdirector, Ignasi Nieto, i els caps d'àrea Joan Esteve, Albert Casanova i Francisco Torres.

Així mateix, els autors agraeixen la col·laboració dels experts consultats al llarg del procés d'elaboració del treball: José M. Baldasano (Universitat Politècnica de Catalunya), Juan M. Cámara (Ecotècnia), Albert Cuchí (Universitat Politècnica de Catalunya), Pere A. Fàbregas (Fundació Gas Natural), Mariano Marzo (Universitat de Barcelona), Joan Ramon Morante (CEMIC, Universitat de Barcelona), Xavier Ortega (Universitat Politècnica de Catalunya), Enric Tello (Universitat de Barcelona) i Miquel Vila (Fecsa-Endesa, antic directiu).

Els autors

Barcelona, 1 de maig de 2005

Sumari

Resum de conclusions	11
1. Els conceptes de fons	29
1.1. La projecció, la prospectiva i la proacció	31
1.1.1. La gestió de la incertesa	31
1.1.2. Els escenaris tendencials, els exploratoris i els normatius ..	33
1.2. Les convencions i els intervals semàntics	
a propòsit de l'energia	35
1.2.1. L'origen nuclear de tota energia	35
1.2.2. Les diferents manifestacions solars	36
1.2.3. Les formes d'obtenció de l'energia	38
2. La situació actual del sistema energètic global	41
2.1. El sistema energètic	43
2.1.1. Els àmbits del sistema	43
2.1.2. Els factors estratègics	45
2.1.3. Els àmbits escalars: Catalunya, Espanya, Europa, món	47
2.2. L'obtenció d'energia per reacció combustiva	49
2.2.1. A partir de l'extracció de dipòsits fòssils d'energies	
del carboni	49
- El carbó	51
- El petroli	51
- El gas natural	53
2.2.2. A partir de l'explotació de fonts biodegradables	
d'energies del carboni	54
- La biomassa	54
2.2.3. A partir de l'explotació de fonts no biodegradables	
d'energies del carboni	58
- La fracció fòssil dels residus	58
2.3. L'obtenció d'energia per reacció nuclear	61
2.3.1. La fissió nuclear	61
2.3.2. La fusió nuclear	64

2.4. L'obtenció d'energia per via no reactiva	65
2.4.1. La captació d'energies lliures i renovables d'origen solar	65
- L'aportació energètica del Sol	65
- La captació eòlica	66
- La captació solar tèrmica	68
- La captació solar fotovoltaica	69
2.4.2. La transformació cinètica d'energies potencials renovables	71
- La transformació hidroelèctrica	71
- La transformació mareomotriu	73
2.4.3. La captació d'energies lliures i renovables d'origen geonuclear	73
- La captació geotèrmica	73
2.5. La distribució i els canvis de format	75
2.5.1. L'accés a l'energia	75
- Les xarxes i els sistemes de distribució	75
- Els sistemes d'acumulació	76
2.5.2. Les transformacions i els canvis de format	77
- Els "carriers" i els recorreguts energètics	77
- El cas de l'hidrogen i les piles de combustible	78
2.6. La demanda i el consum	81
2.6.1. Les asimetries de consum i la intensitat energètica	81
2.6.2. Les necessitats del sector industrial	83
2.6.3. Les necessitats del transport	84
2.6.4. Les necessitats dels sectors residencial, terciari i primari	86
3. La previsible evolució del sistema energètic global	91
3.1. Les previsions tendencials	93
3.1.1. Visió socioeconòmica general	93
3.1.2. Les tendències d'obtenció, transformació i distribució	95
- L'energia obtinguda per reacció combustiva	98
- L'energia obtinguda per reacció nuclear	111
- L'energia obtinguda per via no reactiva	114
- La distribució i els canvis de format	118

3.1.3. Les tendències de la demanda i del consum	120
- El sector industrial	122
- El sector del transport	123
- Els sectors residencial, terciari i primari	125
3.2. Les previsions en cas de crisi energètica	129
3.2.1. Les causes d'una possible crisi energètica	129
3.2.2. Les diferents crisis energètiques plausibles	131
- Una crisi d'abastament	131
- Una crisi de preus	132
3.2.3. Les conseqüències socioeconòmiques d'una crisi energètica	134
3.2.4. Les conseqüències ambientals d'una crisi energètica	135
3.2.5. La reconfiguració del sistema energètic	136
3.2.6. Les estratègies de prevenció	136
3.3. L'opció sostenibilista	139
3.3.1. Les disfuncions sistèmiques actuals	139
- Les disfuncions socioeconòmiques	139
- Les disfuncions ambientals	141
3.3.2. La visió sostenibilista del sistema energètic	144
- El necessari distanciament de tot fonamentalisme	144
- El plantejament energètic sostenibilista	145
3.3.3. Els factors de l'estratègia energètica sostenibilista	148
- El model social	148
- El model econòmic	151
- El model territorial	152
- L'eficiència	153
- La proporció entre centralització i distribució	155
- La tecnologia	156
- El preu	157
- La fiscalitat	160
- L'autonomia	162
- La seguretat	162
- La governabilitat global	163

3.4. Les previsions i accions en curs	165
3.4.1. Les visions estratègiques d'alguns països significatius	165
- El cas del Regne Unit	165
- El cas de França	167
- El cas d'Irlanda	169
- El cas d'Àustria	169
- El cas de la Xina	170
- La interpretació global de les diferents visions	171
3.4.2. El futur a partir del protocol de Kioto	173
- El protocol de Kioto	173
- Altres mesures a partir de Kioto	175
4. El sistema energètic català en l'horitzó 2030	177
4.1. L'escenari tendencial	179
4.1.1. La capacitat d'intervenció des de Catalunya	179
- Sobre les fonts primàries d'energia, la transformació i la distribució	180
- Sobre els límits físics i ambientals de les energies renovables	180
- Sobre la demanda	184
4.1.2. La visió tendencial en l'horitzó 2030	184
4.1.3. Les disfuncions generades per la tendència	186
4.2. La transició cap a un escenari sostenibilista	189
4.2.1. Els escenaris exploratoris de demanda	189
4.2.2. Les principals conclusions dels escenaris	193
4.3. Les bases d'una política sostenibilista	195
Referències bibliogràfiques	201
Glossari	207

